

Aikuisten ADHD-oirekyselyn (ASRS-V1.1) seula

from WHO Composite International Diagnostic Interview

© World Health Organization

Onko Teillä ADHD?

Alla olevat kysymykset saattavat auttaa selvittämään asiaa.

Monella aikuisella saattaa olla ADHD, vaikka he eivät ole siitä tietoisia. Miksi eivät? ADHD:n oireet sekoitetaan usein esimerkiksi stressiin. Jos olette tuntenut tämänkaltaista turhautumista suuren osan elämästäsi, Teillä saattaa olla ADHD – häiriö jota voidaan hoitaa.

Seuraava kysely voi toimia apuna sille, että tunnistatte oireitanne, mutta se ei kuitenkaan korvaa asiantuntijan arviota tilanteestasi. **Oikean diagnoosin tekeminen edellyttää aina kliinistä arviota.** Riippumatta kyselyn tuloksista, jos Teillä on kysyttävää ADHD-diagnoosista tai ADHD:n hoidosta, olkaa hyvä ja konsultoikaa lääkäriänne.

Tämä seula on tarkoitettu vain aikuisille (18 vuotta täyttäneille).

Aikuisten ADHD-oirekyselyn (ASRS-V1.1) seula

from WHO Composite International Diagnostic Interview

© World Health Organization

Pvm

Olkaa hyvä ja vastatkaa alla oleviin kysymyksiin oikealla näkyviä vaihtoehtoja käyttäen. Kunkin kysymyksen kohdalla rastiikkaa se ruutu, joka parhaiten kuvaa vointianne ja pärjäämistänne viimeisten kuuden kuukauden aikana. Antakaa täytetty lomake hoitavalle lääkärille seuraavalla käynnilläänne.

1. Kuinka usein Teidän on vaikea tehdä tehtäviä loppuun saakka sen jälkeen, kun haastavat tai mielenkiintoiset osat on tehty?
2. Kuinka usein Teillä on vaikeuksia järjestelmällisyyttä vaativissa tehtävissä?
3. Kuinka usein Teidän on vaikea muistaa velvollisuuksianne tai sovittuja tapaamisiinne?
4. Kun Teidän pitäisi tehdä tehtävä, joka vaatii paljon ajatustyötä, kuinka usein välttelette sitä tai viivyttelette sen aloittamista?
5. Kuinka usein kiemurtelette tai liikuttelette levottomasti käsiänne tai jalkojanne kun joudutte istumaan paikoillanne pitkään?
6. Kuinka usein Teillä on yliaktiivinen olo ja tunnette pakonomaista tarvetta tehdä asioita, ikään kuin sisällänne olisi moottori?

	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Usein	Hyvin usein
1. Kuinka usein Teidän on vaikea tehdä tehtäviä loppuun saakka sen jälkeen, kun haastavat tai mielenkiintoiset osat on tehty?					
2. Kuinka usein Teillä on vaikeuksia järjestelmällisyyttä vaativissa tehtävissä?					
3. Kuinka usein Teidän on vaikea muistaa velvollisuuksianne tai sovittuja tapaamisiinne?					
4. Kun Teidän pitäisi tehdä tehtävä, joka vaatii paljon ajatustyötä, kuinka usein välttelette sitä tai viivyttelette sen aloittamista?					
5. Kuinka usein kiemurtelette tai liikuttelette levottomasti käsiänne tai jalkojanne kun joudutte istumaan paikoillanne pitkään?					
6. Kuinka usein Teillä on yliaktiivinen olo ja tunnette pakonomaista tarvetta tehdä asioita, ikään kuin sisällänne olisi moottori?					

Laskekaa yhteen tummennetuissa ruuduissa olevat rastiit. Jos rasteja on neljä (4) tai enemmän, oireenne saattavat sopia ylivilkkaus-/tarkkaavaisuushäiriöön (ADHD). Teidän kannattaa keskustella asiasta hoitavan lääkäriänne kanssa.

The 6-question Adult Self-Report Scale-Version1.1 (ASRS-V1.1) Screener is a subset of the WHO's 18-question Adult ADHD Self-Report Scale-Version1.1 (Adult ASRS-V1.1) Symptom Checklist.

AT28491 PRINTED IN USA. 3000054636 0903500 ASRS-V1.1 Screener COPYRIGHT © 2003 World Health Organization (WHO). Reprinted with permission of WHO. All rights reserved.

Miksi aikuisten ADHD-seulonta kannattaa?

Tutkimusten perusteella ADHD:n oireet voivat jatkua aikuisuuteen asti, mikä voi aiheuttaa merkittävää haittaa ihmissuhteissa, työelämässä ja pahimmillaan, impulsiivisen käytöksen kautta, vaarantaa potilaan terveyden.¹⁻⁴ Koska tämä häiriö ymmärretään usein väärin, monet sellaisetkin ihmiset, joilla häiriö on, eivät ehkä saa asianmukaista hoitoa. Yksi keskeinen ongelma on ADHD:n diagnosoinnin vaikeus, etenkin aikuisilla.

Aikuisten ADHD-oirekysely (ASRS-v1.1) on alunperin kehitetty yhteistyössä Maailman terveysjärjestön (WHO) kanssa. Työryhmään kuuluivat seuraavat psykiatrit ja tutkijat:

Lenard Adler, MD

Associate Professor of Psychiatry and Neurology
New York University Medical School

Ronald C. Kessler, PhD

Professor, Department of Health Care Policy
Harvard Medical School

Thomas Spencer, MD

Associate Professor of Psychiatry
Harvard Medical School

Terveydenhuollon ammattihenkilönä voit käyttää ASRS-kyselyä ADHD:n seulontaan aikuisilla. Seula voi tuoda esiin tarkemman haastattelun ja tutkimuksen tarpeen. Kysymykset vastaavat DSM-IV:n oirekriteereitä, sovellettuna aikuisiin. Kyselyssä huomioidaan oireiden lisäksi niiden aiheuttama haitan ja oirehistorian merkitys oikealle diagnoosille.⁴

Oirekyselyn täyttäminen kestää n. 5 minuuttia ja se voi antaa merkittävää lisätietoa diagnostiseen prosessiin.

Viitteet:

1. Schweitzer JB, et al. *Med Clin North Am.* 2001;85(3):10-I I, 757-777.
2. Barkley RA. *Attention Deficit Hyperactivity Disorder: A Handbook for Diagnosis and Treatment.* 2nd ed. 1998.
3. Biederman J, et al. *Am J Psychiatry.* 1993;150:1792-1798.
4. American Psychiatric Association: *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, Text Revision.* Washington, DC, American Psychiatric Association. 2000: 85-93.